

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 8. 11. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/01174

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo autorizácie vysielania: AT/22

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/01174 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 20. 11. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 8. 11. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01174 zaevidovaný dňa 28. 8. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Záhady tela
Deň a čas vysielania: 26. 8. 2023, 20:35 hod.

Programová služba: Jednotka
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo autorizácie: AT/22

Dátum: 31. 10. 2023

OBSAH PODNETU:

„Dobrý večer, dnes, dňa 26.8. 2023 bol odvysielaný diel Záhady mysle, kde robili vtipy, z domáceho násillia. Nemyslím si, že je to vhodné, nakoľko každá dvadsiata žena sa priznala, že bola znásilnená a každá tretia zažila nejakú formu fyzického a/alebo sexuálneho útoku od dovŕšenia veku 15 rokov. Ďalšie štatistiky su na stránke <https://www.zastavmenasilie.gov.sk/vyskyt/> RTVS, by mala prestať z násillia a znásilnení, robiť prízemný humor. Verím, za skoré vybavenie žiadosti, inak, budem nútená to medializovať.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 61 Ochrana ľudskej dôstojnosti a ľudskosti

(1) *Obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť, najmä nesmie*

c) *propagovať násillie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať násillie alebo nenávisť propagovať násillie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať násillie alebo nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine.*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal voči vtipkovaniu o domácom násillí dňa 26. 8. 2023 v programe *Záhady mysle* odvysielanom RTVS. Nakoľko v predmetný deň nebol odvysielaný žiadny program s takýmto názvom, Kancelária Rady požiadala podávateľa o doplnenie podnetu, v ktorom by boli uvedené správne údaje o vysielaní namietaného programu. Podávateľ na túto žiadosť nereagoval, a tak sme zmonitorovali program *Záhady tela*, odvysielaný v predmetný deň na Jednotke o cca 20:36 hod. Treba podotknúť, že to bola **repríza ešte z roku 2022**. *Záhady tela* sú zábavný kvíz o zdraví, ktorý obsahuje množstvo informácií, faktov aj prekvapivých mýtov o ľudskom tele s moderátorom Mariánom Miezgom a jeho hosťami.¹ Hostia tohto programu boli Roman Féder, Csongor Kassai, Kristína Tormová a Helena Krajčiová.

Počas monitorovania sme zaznamenali humorne ladenú, hranú dokrútku, súvisiacu s prvou súťažnou otázkou (hypotéza – fakt alebo mýtus: Čím sú manželia dlhšie spolu, tým si viac idú na nervy, **čo bolo následne vyhodnotené ako mýtus**), ktorú namietal podávateľ. **Bola odvysielaná v čase o cca 20:41:41 hod.** Jej dej zachytáva situáciu, v ktorej sa manželský pár ocitol v poradni u terapeuta. Terapeut sa tohto manželského páru spýtal, čo ich privádza do jeho poradne. Žena a muž mu vysvetlili, že už 15 rokov sú spolu a ani raz sa nepohádali. Muž na to celé povedal, že to je „na nevydržanie“.

Terapeut navrhol, aby žena manželovi na všetko „frflala“ a odmietla sex. Táto „metóda“ nezabrala, tak terapeut navrhol manželom „radikálne riešenie“ a povedal mužovi, nech dá svojej žene facku: „Domáce násillie, to je jediná možnosť, ako zrušiť neprirodzený stav vašej permanentnej zamilovanosti.“ Žena svojho muža podporila: „Len do toho Milanko. Ja pre našu lásku urobím čokoľvek.“

Následne muž jemne naznačil facku na ženinom líci. Terapeut s tým však nebol spokojný a povedal: „Ale nie, poriadne! Takto.“ Vzápätí dal žene silnejšiu facku. Jej muž na to povedal, že to on nedokáže. Terapeut teda poprosil ženu, aby ona dala facku svojmu manželovi, pokiaľ chce zachrániť ich vzťah. Mala sa do toho „poriadne oprieť“. Následne dala žena mužovi facku a ten spadol na zem. Vtom sa naňho zrútilo niekoľko kníh z police, do ktorej narazil.

¹ <https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/15576>

Terapeut na záver uviedol: „Výborne. Tak toto budete praktikovať trikrát denne a o dva týždne sa mi pridete ukázať. Ďalší.“

Okrem propagácie násilia sme v danom prípade posudzovali i rešpektovanie ľudskej dôstojnosti podľa § 61 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách podľa ktorého „*obsahová služba, ktorú poskytuje vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, musí rešpektovať ľudskú dôstojnosť.*“

Nakoľko v tomto prípade išlo o hranú scénu zo strany profesionálnych hercov, navyše súvisiacu so súťažnou otázkou, uvedená žena a aj muž neboli osoby, ktoré by bolo možné stotožniť s reálnymi osobami. V prípade posudzovania ľudskej dôstojnosti má zákon o mediálnych službách na mysli menom, podobou a inými identifikačnými znakmi určiteľné osoby. Nie je teda možné aplikovať predmetné ustanovenie bez reálnej osobnej identifikácie konkrétnych osôb. Vzhľadom na dané skutočnosti sme toho názoru, že k porušeniu predmetného ustanovenia nedošlo.

Posudzovali sme i dodržiavanie vyššie uvedeného ustanovenia zákona v ods. 1 písm. c) podľa ktorého sa **nesmie propagovať násilie** a otvorenou alebo **skrytou formou podnecovať** násilie alebo nenávisť. **Propagáciou** sa všeobecne rozumie odporúčanie, ponúkanie, hlásanie, rozširovanie. Podľa Synonymického slovníka slovenčiny (Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra a Veda, vydavateľstvo SAV, 1995) sa pod pojmom propagovať rozumie rozchyrovanie poznatkov a zároveň odporúčanie, rozširovanie, šírenie, hlásanie (verejne dávanie na vedomie), ponúkanie, robenie reklamy. Podľa Akademického slovníka cudzích slov (SPN, 2005) sa pod týmto pojmom rozumie verejné oznamovanie, rozširovanie, rozmnožovanie.

V prípade vysielania je potrebné vychádzať najmä z obsahu a spôsobu spracovania komunikátu. Zmyslom predmetného ustanovenia zákona uvedeného vyššie je zabezpečiť, aby sa násiliu ako takému neposkytoval nenáležitý priestor v programových službách. Primárnou funkciou tohto ustanovenia je teda zabrániť šíreniu a podnecovaniu násilia.

V namietanej dokrútkke bol násilný spôsob riešenia medziludských vzťahov nadľahčený a podaný s humorom. Samotný dej je možné označiť za fiktívny, osoby a reálie nie je možné stotožniť so skutočným životom, skutočnými osobami. Navyše, prejavy násilia vo verbálnej a obrazovej zložke nedosahovali takú intenzitu, ktorú by bolo možné označiť za propagáciu takého spôsobu konania, ktoré by bolo v možnom rozpore s ustanovením § 61 ods. 1 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Vzhľadom na skutočnosť, že násilie bolo predmetom humornej a hranej dokrútky s fiktívnymi osobami a tiež fiktívnym dejom a nízkou intenzitou, sme toho názoru, že k porušeniu predmetného ustanovenia nedošlo.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že vysielateľ programovej služby Jednotka odvysielaním programu *Záhady tela* dňa 26. 8. 2023 o cca 20:36 hod. **neporušil** ustanovenie § 61 ods. 1 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/01174)

Monitorované vysielanie: Záhady tela
Deň vysielania: 26. 8. 2023
Čas vysielania: cca 20:36 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady

časový kód záznamu o cca:

20:24:51 začiatok záznamu vysielania (reklama)

predel

sponzorské odkazy

20:36:27 začiatok programu *Záhady tela* (repríza z roku 2022)

Hostami programu, ktorý moderuje Marián Miezga sú: Roman Féder a Csongor Kassai (**v prepise budú uvádzaní ako tím muži**); Kríстіna Tormová a Helena Krajčiová (**v prepise budú uvádzané ako tím ženy**).

20:41:41 podávateľom namietaná humorne ladená dokrúťka, ktorá súvisí s prvou súťažnou otázkou (fakt/mýtus)

Manželský pár sa ocitol v poradni u terapeuta.

Terapeut (pozn.: račkuje a nehovorí veľmi zrozumiteľne): „Čo vás privádza do manželskej poradne?“

Žena: „Už 15 rokov sme spolu a ani raz sme sa nepohádali.“

Terapeut: „To nie je možné. Každý pár sa párkrát v živote poháda.“

Muž: „My nie.“

Terapeut: „A tak mi nehovorte, že ste sa nikdy na ničom nepochytili, hoci aj na nejakej hlúposti.“

Muž: „No nie. A nielen to. Ja ju dokonca milujem oveľa viac ako na začiatku.“

Žena: „To je milé.“

Muž: „Ľubkám ťa.“

Žena: „Ja teba viac.“

Muž: „Vidíte pán doktor, to je na nevydržanie.“

Terapeut: „To je naozaj veľmi, veľmi, veľmi vážne. Musíme začať s terapiou.“

Muž: „Kedy?“

Terapeut: „Okamžite. Aby ste sa dostali do normálu, musíte začať používať základné pravidlá manželskej komunikácie. Vy budete na všetko frflať, vy budete odmietat sex. Skúste.“

Muž: „Veď keď ja neviem čo mám povedať.“

Terapeut: „Napríklad, prečo si sa zmaľovala ako opica?“

Muž: „Napríklad, prečo si sa zmaľovala ako opica?“

Žena: „To ozaj?“

Terapeut: „Ale to nebola lichôtko. Ešte raz.“

Muž: „Prečo si sa zmaľovala ako opica? Prepáč. (smiech muža aj ženy)“

Žena: „No nie je rozkošný?“

Terapeut: „Zle! Neospravedlňovať, nechváliť. Podozrievať, ohovárať, klamať a podvádzať. To je vaša cesta k normálnemu vzťahu. A teraz vy.“

Žena: „Čo?“

Terapeut: „Odmietnite sex.“

Žena: „Aha, dobre. Bolí ma hlava.“

Muž: „Áno? A čo ešte?“

Terapeut: „Stop! Vynechajte kontakt, preboha. Od seba. Tak toto je naozaj veľmi vážne. Ja som to nechcel, ale situácia si vyžaduje radikálne riešenie. Dajte jej facku.“

Muž: „Pán doktor...“

Terapeut: „Domáce násilie, to je jediná možnosť, ako zrušiť neprirodený stav vašej permanentnej zamilovanosti.“

Žena: „Len do toho Milanko. Ja pre našu lásku urobím čokoľvek.“

Muž jemne naznačí facku na ženinom líci.

Terapeut: „Ale nie, poriadne! Takto.“

Terapeut dá žene silnejšiu facku.

Muž: „To ja nedokážem.“

Terapeut: „Prosím vás, skúste to vy.“

Žena: „Ale ja?“

Terapeut: „Chcete zachrániť váš vzťah alebo nie?“

Žena: „No, áno.“

Terapeut: „No tak sa do toho poriadne oprite!“

Žena dáva mužovi facku a ten padá na zem. Následne sa naňho zrúti niekoľko kníh z police, do ktorej narazil.

Terapeut: „Výborne. Takto to budete praktikovať trikrát denne a o dva týždne sami prídete ukázať. Ďalší.“

Súťažné otázky:

1. (hypotéza): **Čím sú manželia dlhšie spolu, tým si viac idú na nervy - mýtus.** muži 28 b, ženy 22 b.

2. (otázka, pre mužov): Blesk vás s menšou pravdepodobnosťou zasiahne (pozn.: na bicykli), ak:

- šliapnete do pedálov a pred búrkou ujdete (tím stavil 0 bodov),

- čupnete si a skloníte hlavu (20),

- budete ležať bez pohnutia (30).

Správna odpoveď: čupnete si a skloníte hlavu (zisk: 20 b).

3. (otázka, pre ženy): Pri liečbe nádorových ochorení môže pomôcť:

- žabí sliz (tím stavil 0 bodov),

- stračonôžka tatranská (0),

- makové semiačka (50).

Správna odpoveď: makové semiačka (zisk: 50 b).

Priebežný stav bodov: 48 muži, 72 ženy.

4. (otázka o jedle pre ženy, ktoré má nižšie množstvo kalórií): zemiakové placky s kapustou vs. kuracie stehná pečené na kapuste (111 vs. 76 kcal). Správna odpoveď je označená K. Tormovou: kuracie stehná pečené na kapuste.

5. (otázka o jedle pre mužov, ktoré má nižšie množstvo kalórií): mäsová kapustnica vs. strapačky s kapustou a slaninkou (169 vs. 173 kcal). Správna odpoveď je označená R. Féderom: mäsová kapustnica.

6. (otázka o jedle pre ženy, ktoré má nižšie množstvo kalórií): segedínsky guláš s knedľou vs. koložvárska kapusta (147 kcal vs. 196 kcal). Správna odpoveď je teda segedínsky guláš s knedľou. Ženy označili koložvársku kapustu, a tak odpovedali nesprávne.

7. (otázka o nápoji pre ženy, ktorý má nižšie množstvo kalórií): voda z kyslej kapusty vs. voda s medom a citrónom (18 vs. 12 kcal). Správna odpoveď je voda s medom a citrónom. Ženy však označili vodu z kyslej kapusty, a tak odpovedali nesprávne.

8. (otázka o jedle pre ženy, ktoré má nižšie množstvo kalórií): kapustové palacinky sladké vs. kapustníky na sladko (197 vs. 374 kcal). Správna odpoveď je označená: kapustové palacinky sladké.

Predbežný stav bodov: 78 muži, 92 ženy.

9. (hypotéza): Štiplavé papričky pomáhajú erekcii! - fakt. Ženy aj muži odpovedali správne. Muži získali 32 bodov, ženy 36 bodov.

Predbežný stav bodov: 110 muži, 128 ženy.

10. (štyri zo šiestich, otázka pre mužov, po nesprávnom označení prvej možnosti posunutá tímu ženy): Tieto tvrdenia o hypertenzii sú správne:

- trápi 60% päťdesiatnikov, (označené nesprávne – muži)

- pomáha pri nej vitamín C, (označené správne – ženy)

- poškodzuje cievy, (ozn. správne – muži)

- veľa ľudí nevie, že ňou trpí, (ozn. správne – muži)
- postihuje viac ženy, (nesprávna odpoveď – nikým neoznačená)
- trpí ňou každý štvrtý Slovak. (označené správne – ženy)

Zisk bodov: muži 0, ženy 30.

11. (štyri zo šiestich, otázka pre ženy, po označení nesprávnej odpovede posunutá tímu mužů): Medzi prejavy celiakie patrí:

- priberanie na váhe, (ozn. nesprávne – ženy)
- poruchy rastu, (ozn. správne – muži)
- psychické ťažkosti, (ozn. správne – ženy)
- zvýšené hodnoty hemoglobínu, (nesprávna odpoveď, neoznačená nikým)
- neurologické poruchy, (ozn. správne – muži)
- osteoporóza. (správna odpoveď, nikým neoznačená)

Predbežný stav bodov: 140 muži, 158 ženy.

12. (diagnózy): tím mužů (laktačná psychóza); tím ženy (zápcha).

- prvá charakteristika: Aj z chľastu ma môžeš mať! (len zápcha je správne – muži 0 b, ženy 40 b),
- druhá charakteristika: Prečo stále nechceš sex? (len laktačná psychóza je správne – muži 40 b, ženy 0 b),
- tretia charakteristika: A dnes máš pre zmenu akú náladu? (obe odpovede správne – muži 20 b, ženy 10 b),
- štvrtá charakteristika: Pomôže ti skorocel indický. (len zápcha je správne – bez odpovedí súťažiacich),
- piata charakteristika: Môžu za mňa aj hormóny! (obe odpovede správne – muži 20 b, ženy 20 b),
- šiesta charakteristika: Nevládzeš sa ani pohnúť (obe odpovede správne – muži 20 b, ženy 20 b),
- siedma charakteristika: Potrebuješ okamžitú hospitalizáciu! (len laktačná psychóza je správne – muži 20 b, ženy 0 b),
- ôsma charakteristika: Som na mladé baby. (obidve odpovede môžu byť správne, no nikto zo súťažiacich ich neoznačil, a teda oba tímy získali 0 bodov).

Predbežný stav bodov: muži 260, ženy 248.

Nasledovalo finále (trikrát fakt alebo mýtus):

1. Zdvihnutý prostredník nám môže pomôcť uľaviť od bolesti! – oba tímy nesprávne označili fakt. Je to mýtus.
2. Po narodení dieťaťa sa mužom zmenší mozog. – oba tímy nesprávne označili mýtus. Je to fakt.
3. Sušený morský koník je jedovatý. – muži označili mýtus, ženy fakt. Mýtus bol správna odpoveď.

Konečný stav bodov: 308 muži, 248 ženy. Výhercami sa teda stali R. Féder a Cs. Kassai.

21:35:43 koniec programu Záhady tela

sponzorské odkazy

predel

reklama

predely

upútavky

predel

21:39:59 koniec záznamu vysielania